

ख्रिस्त, मंडळीचे मस्तक

एक जुनी गोष्ट आहे. काही मुले धावत धावत एका दुकानात आली. त्यांनी काही वस्तू विकत घेतल्या आणि ती मुले तशीच गडबडीने निघून गेली. बघता बघता दिसेनाशी झाली. काही वेळाने एक मुलगा धावतच त्या दुकानात आला. त्याने तेथील व्यवस्थापकांना विचारले, “आता इकडे काही मुले आली होती काय?” व्यवस्थापकाने म्हटले, “होय, आली होती. ती ती मुले फारच गडबडीत होती. लगेच गेली-पंधरा मिनिटांपूर्वीच गेली.” त्या मुलाने विचारले, “ते कोणत्या बाजूला गेले? मी त्यांचा पुढारी आहे!”

या मुलाचे नेतृत्व पाहा. असले नेते पुढारी आपण चोहोकडे पाहतो. हे नेतृत्व सर्वांच्या पुढे मार्गदर्शन करण्यास नसते तर असले नेते मागून पाठीमागून नेतृत्व करतात. आपले अनुयायी कोठे अनुयायी कोणत्या दिशेने गेले तेच त्यांना समजत नाही! मग ते शोधाशोध करतात. मानवी नेते-नेतृत्व चंचल, कमकुवत असते, सदोष असते मानवी नेतृत्व आज ना उद्या निराश करते. लोक नेहमीच लोक असतात.

केव्हा केव्हा मंडळीत सुमार नेतृत्व असते नाही का? स्वर्गाच्या दिशेने निघालेल्या वाहनाचा नेताप्रमुख कॅप्टन कसा आहे? त्याच्यामध्ये मानवसुलभ दोष व चुका आहेत का? मंडळीचा प्रवास पृथ्वीपासून सदासर्वकाळच्या शाश्वत सार्वकाली किनाऱ्याच्या दिशेने होत असता सभासदांनी मोडक्या तोडक्या दिशादर्शकावर विसंबून पुढे प्रवास सुरू ठेवावा का?

पण स्फूर्ती-प्रेरणा देणाऱ्या शब्दांनी असली भयभीती दूर होते. मंडळीचे मस्तक-प्रमुख स्वतः येशू ख्रिस्त आहे. दुसरे कोणी नाही. हे समजल्याने भय वाऱ्यावर विरून जाते पौलाने लिहिले आहे, “ख्रिस्त मंडळीचे मस्तक आहे; तसेच ख्रिस्त हाच मंडळीचा तारणारा आहे” (इफिस.५:२३-२५). तो मंडळीचे मस्तक आहे, कारण त्याने तिच्यावर प्रीती केली आणि तिच्यासाठी प्राण अर्पण केले. “ख्रिस्तही मंडळीचे मस्तक प्रमुख आहे”. हे शब्द तुमच्या अंतःकरणावर कोरलेले असोत, तुमच्या

विचारात सामावलेले असावे. ख्रिस्त मंडळींचे मस्तक-प्रमुख आहे हे समजल्याने ख्रिस्त मंडळींच्या सभासदांना आश्वासन, खात्री मिळते. कारण आता आपल्याला बिनचूक मार्गदर्शन मिळणार याची त्यांना खात्री असते. अ-ख्रिस्ती लोकांना मंडळींमध्ये येण्यास हे ही एक कारण आहेच. मंडळींमध्ये प्रवेश केल्यावर त्यांनाही ख्रिस्ताच्या अचूक नेतृत्वाचा लाभ होणार आहे.

आपण, “ख्रिस्त, मंडळींचा प्रमुख (मस्तक)” या नेहमी खात्री देणाऱ्या मुद्यावर विचार चिंतन करू, या त्यासाठी तो कोणकोणत्या प्रकारे मंडळींचा प्रमुख मस्तक आहे ते पाहू.

तो अधिकाराने मुख्य आहे

पहिला मुद्दा, ख्रिस्त अधिकाराने मंडळींचा-प्रमुख-मस्तक आहे. तो प्रभू आहे, आणि तो आपल्या नियमांनुसार नेतृत्व देतो.

मेलेल्यातून उठल्यानंतर, आणि स्वर्गात आरोहण केल्यावर ख्रिस्ताला स्वर्गीय स्थानांमध्ये बसवण्यात आले आणि सर्व सत्ता, अधिकार, सामर्थ्य, धनीपणा, सांप्रत आणि भावी युगातले कोणतेही नाव घ्या, त्या सर्वांहून त्याला उंच करून स्वर्गात आपल्या उजवीकडे बसवले (इफिस.१:२१). “देवाने, सर्व काही त्यांच्या पायाखाली ठेवले आणि त्याने सर्वांवर मस्तक असे व्हावे म्हणून त्यास मंडळीला दिले, हेच त्याचे शरीर...” (इफिस.१:२२,२३). कलस्सैकरांस पत्रामध्ये पौलाने याच मुद्यावर भर दिला आहे. तो सांगतो, “ तोच शरीराचे म्हणजे मंडळींचे मस्तक आहे. तो आदि, मृतांतून प्रथम जन्मलेला आहे. अशासाठी की सर्वांमध्ये त्याला प्राधान्य मिळावे, कारण त्याच्या ठायी सर्व पूर्णता वसावी, आणि त्याच्या वधस्तंभावरील रक्ताच्या द्वारे शांती करून त्याच्याद्वारे जे सर्व काही आहे ते सर्व, ते पृथ्वीवरील असो किंवा स्वर्गातील असो, त्याचा स्वतःबरोबर समेट करावा हे पित्याला बरे वाटले” (कलस्सै.१:१८,१९). इब्री लोकांस पत्राचा लेखक सांगतो, या काळाच्या शेवटी ख्रिस्ती योजनेच्या काळात देव आपल्याबरोबर त्याच्या पुत्राच्या व्दारे बोलणार आहे (इब्री.१:१,२). त्याने येशूला अत्युच्च केले आणि सर्व नावाप्रमाणे जे श्रेष्ठ नाव ते त्याला दिले, यात हेतू हा की स्वर्गात, पृथ्वीवर व पृथ्वीखाली प्रत्येक गुडघा येशूच्या नावाने टेकला जावा आणि देवपित्याच्या गौरवासाठी प्रत्येक जिभेने येशू ख्रिस्त प्रभू आहे असे कबूल करावे (फिलिप्पै.२:१०,११). शास्त्रलेखांमधून आम्हाला ठामपणे सांगितले आहे की मंडळींचे मस्तकप्रमुख किंवा राज्यांचा राजा म्हणून शेवटपर्यंत काळाच्या समाप्तीपर्यंत ख्रिस्त

राज्य करील मग सर्व अधिपत्य, सर्व अधिकारी व सामर्थ्य ही नष्ट केल्यावर तो देवपित्याला राज्य सोपवून देईल (१ करिथ.१५:२३,२४).

येशूची मंडळी त्याच्या अधिकाराखाली राहून त्याच्या नेतृत्वाने चालते. “मी” मला माझे, असे हमीपणाचे वर्चस्व असलेल्या या काळात ख्रिस्ताच्या मंडळीतील लोकांना मी सांगतो. तसेच झाले पाहिजे असा आग्रह धरता येत नाही. प्रथम मी बोलणार, करणार माझे ऐका असे इकडे म्हणायचे आणि लगेच येशू प्रभू आहे असे म्हणणे निरर्थक आहे. ख्रिस्ती मनुष्य करतो ते सर्व निर्णय आध्यात्मिक असतात, त्याच्या प्रभूपणाच्या अधीन राहून केलेले असतात.

तो आदर्श प्रमुख (मस्तक) आहे

दुसरे असे की, ख्रिस्ताने मंडळीचे मस्तक-प्रमुख म्हणून आदर्श कित्ता घालून दिला आहे. तो देवाच्या आज्ञापालनाचे एक उत्तम उदाहरण आहे. स्वतःच्या पापविरहित जीवनाने तो नेतृत्व करतो.

पेत्राने म्हटले आहे, ख्रिस्ताने पाप केले नाही आणि त्याच्या मुखात कपट आढळले नाही. त्याची निंदा होत असता, त्याने उलट निंदा केली नाही. दुःख भोगीत असता त्याने धमकावले नाही. तर याथार्थ न्याय करणाऱ्याकडे स्वतःला सोपवून दिले (१ पेत्र.२:२१-२३).

चूक झाल्याबद्दल माफी मागण्याचा प्रसंग येशूवर कधीच आला नाही. चुकीचे बोलले म्हणून येशूला कधीच शब्द मागे घ्यावे लागले नाहीत. त्याच्या अंतःकरणात एकही पापी विचार कधी शिरला नाही. त्याचे शत्रू डोळ्यांत तेल घालून त्याचे जीवन आचरण यांची कसोशीने तपासणी करीत होते, पण त्यांना त्याच्या ठायी एकही पाप आढळले नाही.

आम्ही ही तसे जीवन वर्तन ठेवावे ही त्याची इच्छा आहे. आम्ही खरेपणाने, शुध्द व आदरणीय जीवनक्रम चालवावा हेच त्याचे सांगणे आहे (फिलिप्पै.४:८). याकोबाने लिहिले आहे, “...देवाला वाईट गोष्टींचा मोह होत नाही आणि तो स्वतःहा कोणाला मोहात पाडत नाही तर प्रत्येक मनुष्य आपल्या वासनेने ओढला जातो व भुलविला जातो तेव्हा मोहात पडतो” (याकोब.१:१३,१४). ख्रिस्त आमचा “वैरी” नाही, तर सैतानच आमचा वैरी आहे. ज्याला “परीक्षक” म्हटले आहे (मत्तय.४:३). सैतान गर्जणाऱ्या सिंहासारखा कोणाला गिळावे हे शोधीत फिरतो (१ पेत्र.५:८). आमच्या दुबळेपणाचा फायदा घेण्यास तो नेहमीच टपलेला आहे.

ख्रिस्तालाही आमचे दुबळेपण, मर्मस्थळे माहीत आहेत. आमची ओढाताण मनातले द्वंद्व सर्व त्याला समजते. त्याला त्याला सुध्दा मोहपरीक्षा देणे भाग पडले. तथापि तो पापात पडला नाही (इब्री.४:१५). तो आमच्यापुढे मोह, मोहक भुलविणाऱ्या गोष्टी ठेवीत नाही. उलट तो पापापासून सुटकेचा मार्ग दाखवितो. आम्हाला न सोसवणाऱ्या मोहापासून तो आमचे रक्षण करतो (१ करिंथ.१०:१३).

मंडळींचा प्रमुख जसा परिपूर्ण, अधिकार संपन्न आहे. तसे त्याचे शीलही परिपूर्ण शुध्द आहे. त्याच्या मंडळीने त्याच्या आज्ञा पाळून त्याच्या जीवनाचे अनुकरण करायचे आहे. १ योहान २:६ मध्ये सांगितले आहे, “मी त्याच्या ठायी राहतो, असे म्हणणाऱ्याने तो जसा चालला तसे स्वतःही चालले पाहिजे.” येशू मंडळीचे अनन्य प्रकारे नेतृत्व करतो म्हणूनच पौलाने इतरांना आवर्जून सांगितले आहे, “जसा मी ख्रिस्ताचे अनुकरण करणारा आहे, तसे तुम्हीही माझे अनुकरण करणारे व्हा” (१ करिंथ.११:१).

एका दृष्टीने पाहता ख्रिस्त आमचा परिपूर्ण तारणारा झाला आहे. तो देवासमोर परिपूर्ण जीवन जगल्यामुळे तो आमचा तारणारा होण्यास पूर्णपणे पात्र ठरला आणि त्याने पापासाठीची खंडणी भरून देण्यासाठी - प्रायश्चित्त (अर्पण) करण्यासाठी त्याने देवाला पापरहित, विशुध्द जीवन अर्पण केले. इब्री लोकांस पत्राचा लेखक म्हणतो, “तो पुत्र असूनही त्याने जे दुःख सोसले तेणे करून तो आज्ञाधारकपणा शिकला आणि परिपूर्ण केला जाऊन, तो आपल्या आज्ञेत राहणाऱ्या सर्वांचा युगानुयुगीच्या तारणाचा कर्ता झाला” (इब्री.५:८,९).

नथानिएल हेथॉर्न या लेखकाने, “द ग्रेट स्टोन फेस” (पाषाणाचे महामुख) नावाची एक कथा लिहिली आहे. या कथेचे मध्यवर्ती सूत्र आहे, आम्ही जे पाहतो त्याच्या सारखे होतो, आम्ही ज्याची प्रशंसा करतो त्याचेच अनुकरण करतो. एका डोंगर कड्याच्या बाजूस एका शिल्पकाराने एक दयेचे, कृपेचे भाव दाखविणारा एक भव्य चेहरा खादून तयार केला होता. या शिल्पचित्राच्या समोरच्या खोऱ्यात जुलुमाने गांजलेल्या लोकांची वस्ती होती. या चेहऱ्यासारखा चेहरा असलेला एक तरुण आज ना उद्या पुढे येईल आणि तोच त्यांची हालअपेष्टातून सुटका करील ही आशा, हा भरवसा या लोकांनी मनात धरला होता. या गावात एक लहान मुलगा होता. त्याच्या मनात सतत या चेहऱ्याचाच विचार असे त्या बरोबर आपणच आपल्या लोकांची सुटका करणारे व्हावे हीच इच्छा आणि आकांक्षा होती. याप्रमाणे सतत तो डोंगरावरील शिल्पचित्राकडे पाहून त्याची प्रशंसा करित तो लहानाचा मोठा झाला, त्याचा चेहरा त्या

शिल्पाच्या चेहऱ्यासारखा झाला. लोक समुदायाने, हाच आपली सुटका करणारा आहे असे ओळखले.

आपण पाहतो तेच, तसेच होतो. हे मंडळीच्या संदर्भात खरेच आहे. पौलाने म्हटले आहे, “परंतु आपल्या मुखावर आच्छादन नसलेले आपण सर्व जण आरशाप्रमाणे प्रभूच्या वैभवाचे प्रतिबिंब पाडीत आहो, आणि प्रभू जो आत्मा, त्याच्याव्दारे तेजस्वितेच्या परंपरेने आपले रूपांतर होत असता आपण त्याच्याशी समरूप होत आहोत” (२ करीथ.३:१८).

ख्रिस्ताची मंडळी त्याच्या जीवनाचा आदर्श समोर ठेवून आपला जीवनक्रम चालवीत असते. आदर्श उदाहरणाच्या संबंधात तोच आमचा प्रमुख आहे. मंडळीचे सभासद त्याच्या जीवनाकडे व त्याच्याकडे पाहतात (इब्री.१२:२). आपल्या परिपूर्ण जीवनाने तो सदोदित मंडळीला चालवतो.

प्रीतीच्या संबंधात तोच प्रमुख आहे

तिसरे असे की, ख्रिस्त प्रीतीने, प्रीतीमध्ये मंडळीचा मस्तक-प्रमुख आहे. तो आपल्या अद्भुत प्रीतीने आपल्या लोकांचे नेतृत्व करतो आणि त्यांना आदेश देतो.

त्याच्या मरणाच्या आदल्या सायंकाळी, येशू आपल्या शिष्यांना म्हणाला, “मी तुम्हास नवी आज्ञा देतो की, तुम्ही एकमेकांवर प्रीती करावी; जशी मी तुम्हावरी प्रीती केली, तशी तुम्हीही एकमेकांवर प्रीती करावी. तुमची एकमेकांवर प्रीती असली म्हणजे त्यावरून सर्व ओळखतील की तुम्ही माझे शिष्य आहात” (योहान.१३:३४,३५). त्याने त्यांना पुढे सांगितले, “जशी मी तुम्हांवर प्रीती केली तशी तुम्ही एकमेकांवर प्रीती करावी अशी माझी आज्ञा आहे” (योहान.१५:१२).

लोकांवरील ही प्रीती, ख्रिस्त दाखवतो त्यातून त्याच्या अनुयायांना तीन प्रकारे मार्गदर्शन मिळते. प्रथम यामुळे ते त्याच्यावर प्रीती करतात. योहान सांगतो, “पहिल्याने त्याने आपणांवर प्रीती केली, म्हणून आपण प्रीती करतो (१ योहान.४:१९). दुसरे असे की, त्याची प्रीती असल्यामुळे ख्रिस्त लोक एकमेकांवर प्रीती करू लागतात. योहानाने लिहिले आहे, “ख्रिस्ताने आपल्याकरिता स्वतःचा प्राण अर्पिला त्यावरून आपल्याला प्रीतीची जाणीव झाली आहे. तेव्हा आपणही आपल्या बंधूकरिता स्वतःचा प्राण अर्पिला पाहिजे” (१ योहान.३:१६). तिसरे असे की, त्याच्या प्रीतीमुळे त्याचे अनुयायी त्याच्या इच्छेप्रमाणे करू लागतात. ख्रिस्ताने म्हटले आहे, “तुमची माझ्यावर प्रीती असली, तर तुम्ही माझ्या आज्ञा पाळाल” (योहान.१४:१५).

पृथ्वीवर ख्रिस्त करीत असलेले सेवाकार्य पाहून, देवदूत प्रभावित झाला असणार. वधस्तंभावर मरण्यापूर्वी, आदल्या दिवशी येशूने घंगाळात पाणी घेतले, कमरेला मोठा रूमाल बांधला आणि त्याने नम्रपणे, प्रीतीने शिष्यांचे पाय धुतले व पुसले. राजांच्या राजाने प्रमाणे सेवा करण्यासाठी आपल्या शिष्यांसमोर गुडघे टेकले. ख्रिस्त केवळ मनुष्य झाला असे नाही, तर तो माणसांचा सेवक झाला. त्याने मनुष्याच्या प्रतिरूपाचे होऊन दासाचे स्वरूप धारण केले (फिलिप्पै.२:७).

या महत्त्वपूर्ण प्रसंगाचे वर्णन करताना आरंभी योहान सांगतो: “तेव्हा आपल्या हाती पित्याने अवघे दिले व आपण देवापासून आलो व देवाकडे जातो हे येशूने ओळखले” (योहान.१३:३). हेच दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, आपला अधिकार, पद आणि भवितव्य याची येशूला संपूर्ण जाणीव होती, तेव्हाच त्याने सेवकाचे काम करण्यासाठी स्वतःला लीन व नम्र केले. आजवर तो सेवकाचेच जीवन जगला होता, त्याला अनुसरूनच त्याची ही कृती होती त्याने कधी आपले श्रेष्ठपण आणि शक्ती सामर्थ्य, आपली शक्ती व दर्जा, पद यांचा अभिमान मिरवला नाही. पण त्याने प्रीतीने यातून आपल्या शिष्यांना नम्रतेचे धडे दिले.

मंडळीचा प्रमुख या नात्याने तो आपली शक्ती आणि अधिकार वापरून प्रेमळपणे सेवा करतो. आपल्या शिष्यांचे पाय धुताना आपल्या प्रभूपणाचा, अधिकाराचा पदाचा त्याग केला नव्हता; त्याने प्रभू या नात्याने आपल्या पदाचा उपयोग सेवा करण्यासाठी व त्यांच्यामध्ये सेवाभाव दृढ करण्यासाठी केला. तो त्यांना म्हणाला, “तुम्ही मला गुरू, व प्रभू असे संबोधिता, आणि ते ठीक बोलता, कारण मी तसा आहेच. म्हणून मी प्रभू व गुरू असूनही जर तुमचे पाय धुतले तर तुम्हीही एकमेकांचे पाय धुतले पाहिजेत, कारण जसे मी तुम्हाला केले तसे तुम्हीही करावे म्हणून तुम्हाला किता घालून दिला आहे” (योहान.१३:१३-१५).

येशूने, शक्य तो स्पष्टपणे, प्रीती म्हणजे काय? आणि ती कशी प्रकट होत, याचे चित्रण केले आहे. तो प्रीतीनेच आपल्या मंडळीचे नेतृत्व करतो. ख्रिस्ती लोक जेव्हा त्याच्या प्रीतीच्या वातावरणात राहतात, त्याच वातावरणात श्वास घेतात, त्याला प्रतिसाद देतात, तेव्हा त्यांना त्याच्या प्रतिरूपाप्रमाणे पुन्हा घडवले जाते. म्हणूनच योहानाने सांगितले की, “प्रियजनहो, आपण एकमेकांवर प्रीती करावी; कारण प्रीती देवापासून आहे: जो कोणी प्रीती करतो, तो देवापासून जन्मलेला आहे; व देवाला ओळखतो. जो प्रीती करीत नाही, तो देवाला ओळखीत नाही, कारण देव प्रीती आहे” (१ योहान.४:७,८).

सारांश

अधिकार आदर्श उदाहरण, प्रीती आणि सेवा अशा सर्वच बाबतीत ख्रिस्त मंडळीचे मस्तक आहे. प्रमुख आहे. यात जराही शंका नाही. आपले प्रभूपण आपले परिपूर्ण जीवन आणि दुसऱ्यांवर प्रीती करण्यास भाग पाडणारी त्याची या सर्वांच्या व्दारे तो मंडळीचे नेतृत्व करतो.

कोणत्याही संस्थेचा- संघटनेचा जो प्रमुख असतो त्याने आपण ज्या संस्थेचे, संघटनेचे-मंडळीचे नेतृत्व करतो त्या संघटनेला आपली स्वतःची विश्वासाहता, शक्ती आणि सत्यता दिली पाहिजे ख्रिस्त आणि मंडळी यांच्या बाबतीत सुध्दा हे नक्कीच खरे आहे. देवाचा दिव्य पुत्र, ख्रिस्त मंडळीला आपली निष्कलंक परिपूर्णता, अपार सुज्ञान, अनुपम सत्यता, एकात्मता, सचोटी आणि सर्वसामर्थ्य देऊन प्रमुख म्हणून मंडळीचे नेतृत्व करतो.

ख्रिस्ताची मंडळी ख्रिस्ताने स्थापन केली आणि ख्रिस्तच तिला मार्ग दाखवितो. मंडळी ख्रिस्ताचे नाव धारण करते. ख्रिस्ताकडे जे काही आहे ते सर्व तो आपल्या मंडळीला देतो. ख्रिस्ताचे जे काही भवितव्य आहे तेच मंडळीचेही आहे. आज आपल्या मंडळीला आधार देण्याचे आणि तिच्या भवितव्यासाठी तिला शुध्द, पवित्र करण्याचे अभिवचन ख्रिस्ताने दिले आहे. ते अशासाठी की, गौरवयुक्त मंडळी अशी ती स्वतःला सादर करावी म्हणजे तिला डाग, सुरकुती किंवा अशासारखे काही नसून ती पवित्र व निर्दोष असावी. (इफिस.५:२७)

ख्रिस्ताने मंडळी निर्माण केली आहे. मंडळीला आपली प्रीती दिली आहे. तारण विदित केले आहे. आणि सार्वकालिक गौरवाच्या अभिवचनाने तिला मुकुटमंडित केले आहे हे लक्षात घेता त्याच्या मंडळीत आपण असे कोणाला वाटणार नाही?

ख्रिस्त जिचा मार्गदर्शक आहे त्या मंडळीचा तुम्हीही अंशभाग आहात ना?

अभ्यासासाठी प्रश्न

(उत्तरे पृष्ठ 239 वर)

१. खरोखरी नेतृत्व न करणाऱ्या नामधारी पुढारीपणाची काही उदाहरणे द्या.
२. येशू अधिकाराने मंडळीचा प्रमुख-मस्तक कसा आहे? सर्व अधिकार येशूला आहे. हे शिकवणाऱ्या शास्त्रलेखांचे संदर्भ द्या.
३. मंडळीचे मस्तक - प्रमुख या नात्याने ख्रिस्त किती काळ राज्य करणार आहे? (पाहा १ करिंथ.१५:२३-२५).

४. येशू आमचा परिपूर्ण तारक कसा झाला? (पाहा, इब्री.५:८,९).
५. ख्रिस्ताकडे वळणे ख्रिस्ताचा स्वीकार करणे ही कालप्रवाहातील एक महत्त्वाची घटना आहे. पण त्याच्या प्रतिमेप्रमाणे रूपांतर होण्याची प्रक्रिया दीर्घकाळ चालणारी आहे. रूपांतरणाच्या या प्रक्रियेची चर्चा करा (पाहा, २ करिंथ.३:१८).
६. ख्रिस्ताने शिष्यांचे पाय धुतले त्यातून ख्रिस्तासाठी आम्ही रोज कसे जगावे याविषयी काय शिकवले आहे?
७. आज ख्रिस्ती लोक कोणत्या प्रकारे एकमेकांचे पाय धुतात?